

Dosar nr. ...

OPERATOR 2711

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL TIMIȘOARA
SECȚIA PENALĂ

ÎNCHEIERE

Ședința camerei de consiliu din 7 noiembrie 2017

Completul constituit din:

JUDECĂTOR DE CAMERĂ PRELIMINARĂ: ...
GREFIER: ...

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă...este reprezentat de procuror...

Pe rol fiind soluționarea contestației declarată de ... împotriva Încheierii penale nr. ... din ...pronunțată de ...în dosarul nr....

La apelul nominal făcut în ședința camerei de consiliu, se prezintă..., asistat de avocat ales ..., în substituirea avocat...

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care, apărătorul ales al contestatorului, avocat..., depune la dosar împuternicire avocațială, delegație de substituire și Memoriu cu priire la motivele contestației.

Judecătorul de cameră preliminară pune în discuție, în baza art. 475 Cod procedură penală, necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la interpretarea art. 342 raportat la art. 144 alin. (1) și (2) Cod procedură penală, pentru a se stabili:

1). Dacă judecătorul de cameră preliminară poate verifica legalitatea încheierii prin care judecătorul de drepturi și libertăți a dispus prelungirea măsurii de supraveghere tehnică;

2). Dacă prelungirea supravegherii tehnice poate fi dispusă după expirarea mandatului de supraveghere tehnică emis inițial.

Nemaifiind cereri de formulat, instanța acordă cuvântul asupra excepției.

Apărătorul ales al inculpatului, avocat..., consideră chestiunea invocată deosebit de importantă și necesar a fi lămurită, prin urmare se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, fiind întrunite cerințele de admisibilitate prevăzute de legea procesual penală. Mai arată că această chestiune poate avea legătură cu fondul cauzei, întrucât probele administrate în baza aceluși mandat generează efecte pe fondul cauzei.

Reprezentantul Ministerului Public apreciază că este necesar să se răspundă acestei chestiuni, având legătură cu fondul cauzei și prin urmare, se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.

Inculpatul..., având cuvântul, arată că este de acord cu susținerile apărătorului său.

Judecătorul de cameră preliminară

Deliberând asupra sesizării Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, constată următoarele:

Prin rechizitoriul din data de... emis de Parchetul de pe lângă... în dosarul nr.... s-a dispus trimiterea în judecată a inculpatului... sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de trafic de influență în formă continuată (art. 291 alin. (1) Cod penal raportat la art. 6 și art. 7 lit. c) din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art. 35 alin. (1) Cod penal), abuz în serviciu în formă continuată (art. 297 alin. (1) Cod penal cu aplicarea art. 35 alin. (1) Cod penal), divulgarea informațiilor secrete de serviciu sau nepublice (art. 304 alin. (1) Cod penal), divulgarea informațiilor secrete de serviciu sau nepublice în formă continuată (art. 304 alin. (2) Cod penal cu aplicarea art. 35 alin. (1) Cod penal).

În procedura de cameră preliminară desfășurată în fața judecătorului de cameră preliminară din cadrul Tribunalului..., *inculpatul a solicitat*, printre altele, *excluderea* tuturor probelor obținute ca urmare a punerii în executare, începând cu data de 23.06.2016, a mandatului de supraveghere tehnică nr. 22/UP (inclusiv a proceselor verbale de redare a convorbirilor telefonice interceptate), pe motiv că au fost obținute nelegal.

În motivarea acestei solicitări inculpatul a invocat faptul că prin Încheierea nr.... pronunțată la data de... de către judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Tribunalului... s-a dispus admiterea cererii formulate de Parchetul de pe lângă... și încuviințarea supravegherii tehnice față de el pe o perioadă de 30 de zile, începând cu data de 26.04.2016, orele 12⁰⁰, până la data de 25.05.2016, orele 12⁰⁰, fiind emis mandatul de supraveghere tehnică nr. 22/UP.

Autorizarea judecătorului de drepturi și libertăți expira la data de 25.05.2016, iar în lipsa unei solicitări de prelungire a acestui mandat *formulată anterior expirării măsurii*, mandatul de supraveghere tehnică înceta, de drept, în aceeași zi (25.05.2016).

În opinia inculpatului este evident că *prelungirea* măsurii supravegherii tehnice poate fi solicitată de procuror *doar anterior expirării măsurii dispuse inițial*, o teză contrară fiind nelegală și putând permite supravegherea tehnică a unei persoane, în aceeași cauză, intervale foarte lungi de timp (chiar și ani) – de pildă, se solicită prelungirea mandatului de supraveghere tehnică o dată la trei luni, pentru câte un interval de 30 de zile; având în vedere prevederile art. 144 alin. (3) Cod procedură penală (durata totală a supravegherii tehnice constând în interceptarea comunicațiilor, în aceeași cauză, nu poate depăși 6 luni), o persoană ar putea fi supravegheată, o dată la 3 luni, câte 30 de zile, un interval total de 24 de luni (dintre care 6 luni de supraveghere tehnică). În aceste condiții, este evident că solicitarea de prelungire a măsurii supravegherii tehnice nu ar putea fi făcută decât anterior expirării mandatului emis anterior de către judecătorul de drepturi și libertăți.

Cu toate acestea, în prezenta cauză, deși mandatul de supraveghere tehnică nr. 22/UP încetase la data de 25.05.2016, la data de 22.06.2016, în mod nelegal, procurorul de caz a întocmit un referat prin care a solicitat judecătorului de drepturi și libertăți din cadrul Tribunalului... *prelungirea* mandatului de supraveghere tehnică nr. 22/UP, solicitare ce a fost admisă prin Încheierea nr.... pronunțată la data de..., dispunându-se prelungirea mandatului de supraveghere tehnică nr. 22/UP pentru încă o perioadă de 30 de zile, începând cu data de 23.06.2016 până în data de 22.07.2016.

Având în vedere aspectele anterior menționate, inculpatul a apreciat că prelungirea mandatului de supraveghere tehnică nr. 22/UP s-a efectuat în mod nelegal, motiv pentru care se impune excluderea tuturor probelor obținute ca urmare a punerii în executare, *pentru a doua oară*, a acestui mandat (inclusiv a proceselor verbale de redare a convorbirilor telefonice interceptate), ele fiind obținute în mod nelegal – ipoteză în care sunt incidente dispozițiile art. 102 alin. (2) Cod procedură penală referitoare la excluderea probelor.

Cu ocazia dezbaterilor în procedura de cameră preliminară derulată la Tribunalul..., *procurorul de ședință a învederat* existența unei jurisprudențe neunitare în a se constata în ce măsură o încheiere pronunțată de judecătorul de drepturi și libertăți poate fi anulată în procedura de cameră preliminară, având în vedere autoritatea de lucru judecat a încheierii date în faza de urmărire penală de către judecător. În acest sens a invocat Încheierea din 10.11.2015 a Completului de 9 judecători, potrivit căreia s-a concluzionat că judecătorul de cameră preliminară nu e în măsură să cenzureze încheierile judecătorului de drepturi și libertăți.

În continuare, procurorul de ședință a arătat că legiuitorul a reglementat în mod expres obiectul procedurii de cameră preliminară, respectiv verificarea legalității administrării probelor în cursul urmăririi penale, a actelor efectuate de organul de urmărire penală, nefiind în măsură să analizeze actele și încheierile judecătorului de drepturi și libertăți.

Totuși, în situația în care se apreciază că se poate face o astfel de analiză, judecătorul de cameră preliminară ar putea constata o eventuală nulitate, apreciind că o hotărâre judecătorească este un act emis de instanță și ar trebui supus regimului nulității. Prelungirea supravegherii tehnice nu a depășit termenul de 120 de zile de la emiterea mandatului, conform art. 144 Cod procedură penală, fapt care nu afectează drepturile inculpatului.

Apărătorul ales al inculpatului, în replică, a arătat că prin excepțiile invocate nu s-a solicitat invalidarea încheierii judecătorului de drepturi și libertăți, dispozițiile art. 102 alin. (2) Cod procedură penală reglementând faptul că probele obținute în mod nelegal nu pot fi folosite în procesul penal, iar aliniatul 3 al aceluiași articol face referire la nulitatea actului prin care s-a dispus sau autorizat administrarea unor probe. Apreciază că modalitatea de obținere a probei poate fi nelegală, caz în care a apreciat că se impune excluderea lor.

Prin Încheierea nr...din data de... Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Tribunalului... a respins, printre altele, cererea inculpatului de excludere a probelor obținute ca urmare a punerii în executare, începând cu data de 23.06.2016, a mandatului de supraveghere tehnică nr. 22/UP (inclusiv a proceselor verbale de redare a convorbirilor telefonice interceptate).

În motivarea soluției de respingere au fost invocate, în esență, două argumente:

- *Încheierile prin care judecătorul de drepturi și libertăți dispune luarea respectiv prelungirea mandatului de supraveghere tehnică sunt definitive, se bucură de autoritate de lucru judecat iar acestea nu pot fi desființate în procedura de cameră preliminară. A opina în sens contrar, respectiv că aceste încheieri pot fi desființate, ar echivala cu reglementarea unei căi de atac de retractare, ceea ce legiuitorul nu a prevăzut în cadrul procedurii de cameră preliminară;*

- *Nicio dispoziție legală nu interzice acordarea prelungirii cu respectarea strictă a continuității neîntrerupte și nici nu obligă organul judiciar la autorizarea prelungirii numai anterior expirării mandatului emis inițial.*

Împotriva acestei încheieri a declarat contestație inculpatul..., care a reiterat cererile și excepțiile invocate în fața judecătorului de cameră preliminară de la Tribunalul..., inclusiv solicitarea de excludere a probelor obținute ca urmare a punerii în executare, începând cu data de 23.06.2016, a mandatului de supraveghere tehnică nr. 22/UP (inclusiv a proceselor verbale de redare a convorbirilor telefonice interceptate).

Față de situația de fapt expusă mai sus, la termenul 07.11.2017 judecătorul de cameră preliminară investit cu soluționarea contestației a pus în discuție, din oficiu, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la interpretarea art. 342 raportat la art. 144 alin. (1) și (2) Cod procedură penală, pentru a se stabili:

- 1). Dacă judecătorul de cameră preliminară poate verifica legalitatea încheierii prin care judecătorul de drepturi și libertăți a dispus prelungirea măsurii de supraveghere tehnică;

2). Dacă *prelungirea* supravegherii tehnice poate fi dispusă *după* expirarea mandatului de supraveghere tehnică emis inițial.

Opinia Ministerului Public asupra problemei de drept

Procurorul de ședință a apreciat că se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, fiind întrunite cerințele de admisibilitate prevăzute de legea procesual penală, însă nu a formulat un punct de vedere cu privire la chestiunile de drept care fac obiectul sesizării.

Punctul de vedere al inculpatului

Inculpatul, prin apărătorul ales (aflat în substituirea titularului), a apreciat că se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, fiind întrunite cerințele de admisibilitate prevăzute de legea procesual penală, iar pe fondul chestiunilor a făcut trimitere la criticile pe care le-a expus în fața judecătorului de cameră preliminară.

Analizând **admisibilitatea sesizării** din perspectiva dispozițiilor art. 475 Cod procedură penală se observă că necesitatea sesizării a fost invocată în fața judecătorului de cameră preliminară investit cu soluționarea unei cauze în ultimă instanță (în contestație) iar obiectul sesizării vizează o chestiune de drept de care depinde soluționarea pe fond a cauzei respective.

Referitor la această a doua cerință (legătura dintre chestiunea supusă dezlegării și fondul acțiunii penale) trebuie făcută următoarea subliniere: configurația actuală a Codului de procedură penală determină o partajare a competenței funcționale de *verificare a materialului probator* între judecătorul de cameră preliminară (singurul ce are competența de a verifica legalitatea materialului probator administrat în faza de urmărire penală) și instanța de judecată (ce are atribuția exclusivă de a analiza fiabilitatea probelor, respectiv relevanța, concludența și utilitatea acestora); prin urmare, odată ce s-a depășit faza camerei preliminare nu se mai poate pune în discuție, în fața instanței de judecată, legalitatea probelor administrate în faza de urmărire penală; în cazul de față *probele esențiale* pe care se întemeiază acuzațiile, probe a căror legalitate a fost contestată, constau în înregistrări ale unor convorbiri telefonice iar păstrarea sau excluderea lor din materialul probator are directe și previzibile implicații asupra modului de soluționare a acțiunii penale.

În consecință, judecătorul de cameră preliminară apreciază că deși solicită lămurirea unor chestiuni de drept referitoare la norme de drept procesual, răspunsul la problema de drept se răsfrânge asupra modului de soluționare pe fond a acțiunii penale.

Totodată, chestiunile de drept cu care va fi sesizată instanța supremă nu au primit o rezolvare printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu fac, în prezent, obiectul unui recurs în interesul legii.

Ca atare se constată îndeplinite condițiile prevăzute de art. 475 Cod procedură penală.

Punctul de vedere al completului de judecată

În legătură cu prima chestiune sesizată, se reține că potrivit art. 342 Cod procedură penală „Obiectul procedurii camerei preliminare îl constituie verificarea, după trimiterea în judecată, a competenței și a legalității sesizării instanței, precum și verificarea **legalității administrării probelor** și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală”.

În conformitate cu dispozițiile art. 144 alin. (1) și (2) Cod procedură penală (ce poartă denumirea marginală „Prelungirea măsurii supravegherii tehnice”):

„Măsura supravegherii tehnice poate fi prelungită, pentru motive temeinic justificate, de către judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța competentă, la cererea motivată a procurorului, în cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 139, fiecare prelungire neputând depăși 30 de zile.

Judecătorul de drepturi și libertăți se pronunță în camera de consiliu, fără citarea părților, *prin încheiere care nu este supusă căilor de atac*. Întocmirea minutei este obligatorie”.

Aparent, din formularea imperativă a art. 144 alin. (2) Cod procedură penală coroborată cu lipsa unei mențiuni explicite în cuprinsul art. 342 Cod procedură penală a posibilității cenzurării încheierilor prin care judecătorul de drepturi și libertăți dispune asupra unor procedee probatorii, ar rezulta că judecătorul de cameră preliminară nu poate verifica legalitatea încheierilor amintite.

Însă în doctrină și practica judecătorească, pornindu-se de la spiritul reglementării fazei camerei preliminare, a fost exprimat un punct de vedere contrar, considerându-se că fac obiect al controlului în camera preliminară și actele judecătorului de drepturi și libertăți prin care s-au dispus măsuri legate de probele pe care se întemeiază acuzația (a se vedea în acest sens Codul de procedură penală: Comentariu pe articole: art.1-603, coord.: M. Udrioiu, Ediția a 2-a, rev., București, Editura C.H. Beck, 2017, p. 342 – 343; pct. 12 din Minuta Întâlnirii reprezentanților C.S.M. cu președinții secțiilor penale ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel, Sibiu, 24-25 septembrie 2015).

În opinia judecătorului de cameră preliminară verificarea legalității administrării probelor nu poate fi limitată doar la actele îndeplinite de organele de urmărire penală cât timp textul de lege incident (art. 342 Cod procedură penală) nu prevede o astfel de restrângere a obiectului verificării camerei preliminare; în plus, trebuie subliniat că cenzura vizează exclusiv aspecte de legalitate – prin urmare, în camera preliminară nu s-ar putea pune în discuție aprecierea judecătorului de drepturi și libertăți cu privire la cerințele de *fond* ale prelungirii supravegherii – prevăzute de art. 139 Cod procedură penală.

În privința celei de-a doua chestiuni sesizate, din analiza comparativă a dispozițiilor art. 91¹ alin. (4) din vechiul Cod de procedură penală, care stipula expres că „autorizația (de interceptare) poate fi *reînnoită, înainte sau după expirarea celei anterioare...*”, cu prevederile art. 144 alin. (1) din actualul Cod de procedură penală – care se referă explicit la **prelungirea** măsurii supravegherii (cuvânt ce exprimă continuitatea în timp a măsurii dispuse inițial), rezultă că răspunsul la această chestiune nu poate fi decât unul negativ; prin urmare, prelungirea trebuie dispusă înainte de expirarea termenului inițial.

Față de cele ce preced, judecătorul de cameră preliminară va sesiza Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la interpretarea art. 342 raportat la art. 144 alin. (1) și (2) Cod procedură penală, pentru a se stabili:

1). Dacă judecătorul de cameră preliminară poate verifica legalitatea încheierii prin care judecătorul de drepturi și libertăți a dispus prelungirea măsurii de supraveghere tehnică;

2). Dacă *prelungirea* supravegherii tehnice poate fi dispusă *după* expirarea mandatului de supraveghere tehnică emis inițial.

În temeiul art. 476 alin. (2) Cod procedură penală va suspenda judecarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE**

În baza art. 475 Cod procedură penală sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la interpretarea art. 342 raportat la art. 144 alin. (1) și (2) Cod procedură penală, pentru a se stabili:

1). Dacă judecătorul de cameră preliminară poate verifica legalitatea încheierii prin care judecătorul de drepturi și libertăți a dispus prelungirea măsurii de supraveghere tehnică;

2). Dacă *prelungirea* supravegherii tehnice poate fi dispusă *după* expirarea mandatului de supraveghere tehnică emis inițial.

În temeiul art. 476 alin. (2) Cod procedură penală suspendă judecarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile.

Pronunțată în ședință publică, azi, 07.11.2017.

Judecător de cameră preliminară,

Grefier,

Red...

Tehnored. ..